

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ' (ΕΣΑΜΗΝ Β')

Σάββατο Ἀθήνα, 26 Σεπτεμβρίου 1920

ΑΡΙΘ. 703

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΗΣ ΓΚΟΛΦΗΣ : Ὁ ποιητὴς Ἀθανασιάδης στὰ Γαλλικὰ γράμματα.
Ε. ΚΘΡΗΣΙΜΙΔΗΣ : Στὸ θάνατο μιᾶς μικρῆς συγγένισας. (Μετὰφρ. Κ. Καρθαίου).
ΔΕΥΡΗΣ : Γόρῳ ἀπ' τὸν πεῦκο.
ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ — **Κ. ΚΗΡΘΕΙΟΣ** : Δὸν Κιχότης (συνέχεια).
Ο ΝΟΥΜΑΣ : Φαινόμενα καὶ πράγματα.

ΚΗΡΘΟΣ Α. ΤΗΓΚΟΠΟΥΛΟΣ : Πεζὰ τραγούδια : Ὑμέναιος. — Πέρασμα. — Στεγνὸ συναπάντημα. — Ἐρωτικὸ μᾶθησι.
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ : Γέλια στὸ θάνατο.
ΦΙΛΗ ΒΑΤΙΑΟΥ : Θύμηση.
ΑΠΟ ΒΛΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΛΟΜΑΔΑ : Νεοελληνικὴ φιλολογία. — Ἐννὴ φιλολογία. — Περιοδικά. — Χωρὶς γραμματόσημο.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΣΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἄν τὰ λατινικὰ γράμματα, στὴν παλιὰ ἐκείνη ἐποχὴ τραφήκανε, δυναμώσανε καὶ δοξαστήκανε μὲ τὴν ἑλληνικὴ φιλολογία, — στὰ νεώτερα χρόνια βλέπουμε γνήσια παιδιά τῆς Ἑλλάδας νὰ καλλιεργοῦνε τὶς νεολατινικὲς λογοτεχνίες καὶ νὰ ξεχωρίζουνε μέσα σ' αὐτές. Τὰ ἐφτάνησα στέλνουνε στὴν Ἰταλία τὸν Οὐγο Φώσκολο, κ' ἡ Ἀθήνα χαρίζει στὴ Γαλλία τὸ Ζὰν Μορεάς.

Στὰ 1910, τὴ χρονιά πού πέθανε στὸ Παρίσι ὁ ἀθηναῖος ποιητὴς, ἓνα ὑπαίθριο θέατρο τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, πού πρωτόπαιζαν ἠθοποιοὶ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας», ἐγκαινιάστηκε μὲ στίχους ἐξαιρετοῦς, γοημιένους ἀπὸ τὸν Εὐδοκίμιο Ἀθανασιάδη, κ' ἀπαγγελλόμενος ἀπὸ τὸ δραματικὸ συγγραφέα Μάξ Μερέ. Εἶταν ἡ πρώτη φορὰ πού φανερωνότανε στὸ γαλλικὸ κοινὸ ἓνας νέος γαλλόλογος ρωμιὸς ποιητὴς ἀπὸ τὴ Μυτιλήνη. Σὲ λίγο, στὸ περιοδικὸ «Comedia Illustré» πρωτοτυπωνότανε γαλλικὰ ποιήματα τοῦ Ἀθανασιάδη. Ἡ κριτικὴ βρῆκε γι' αὐτὰ πολὺ καλὰ λόγια, κ' ὁ Μάξ Νορντάου — κριτικὸς ὄχι πάντα φτωσιμένος, μὰ στὴν περίστασι τούτῃ παρατηρητικὸς — ἐγραψε στὸ νέο ποιητὴ θερμότερο γράμμα.

«Ἡ φόρμα», τοῦ ἔλεγε ἀνάμεσα σὲ ἄλλα, «ἔχει μιὰ καθαρότητα πού μὲ μαγεύει, εἶναι κλασσικὴ, χωρὶς καμιά σκληράδα, ριμάρει ἀρμονικὰ, χωρὶς παραρρασιακὴ σχολαστικότητα». Κι ἀληθινὰ οἱ γαλλικοὶ στίχοι τοῦ Ἀθανασιάδη ἔχουνε μιὰ καθαρότητα κ' ἓνα χρῶμα καθαυτὸ ἑλληνικόν.

Μὰ, γιὰ νὰ εἶμαστε ἀκριβέστεροι, πρέπει νὰ σημειώσουμε πὺς ἓνα χρόνο πρὶν ἀπὸ τὸ ποιητικὸ του πρωτοφανερώμα, ὁ Ἀθανασιάδης εἶχε γράψῃ ἓνα πολιτικὸ θεατρικὸ ἔργο, τὴ «Νέα Τουρκία», πού τὸ εἶχε ἀνεδώσει στὴ σκηνή του τὸ «Θέατρο τῶν Τεχνῶν» (Théâtre des Arts). Ὁ γαλλικὸς τύπος τοῦ ἔκαμε πολὺ καλὴν ὑποδοχή. Ὁ ἀκαδημαϊκὸς Ἀνδρὺ ντ' Ἐρνέστω ἀφιέρωσε στὸ σκηνικὸ τοῦτο ἔργο ὀλάκερο τὸ ταχτικὸ του κριτικὸ ἄρθρο στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Σιζιτηρίσεων» καὶ τὸ περιοδικὸ «Comedia» εὑρίσκει στὸ συγγραφέα του κοινὰ γνωρίσματα μὲ τὸ Σοφοκλῆ καὶ τὸ Σαίξπηρο. Οἱ ὑπερβολικοὶ θέματα τοῦτοι ἐπαινῶνι κάμανε πολὺν κόσμον νὰ τρέξει στὸ θέατρο, καὶ τὸ δράμα θὰ εἶχε καλὴ τύχη, ἂν ἡ Τούρκικη Πρεσβεΐα τοῦ Παρισιοῦ δὲν ἔμπαινε στὴ μέση, μὲ τὴ φοβέρα πὺς ἂν τυχὸν δὲ σταματοῦσε νὰ παίζεται,

ἡ οἰκογένεια τοῦ συγγραφέα θὰ διαχινότανε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴ Μυτιλήνη, καὶ θὰ δημευότανε ἡ παρουσία του.

Τὸ δράμ' αὐτὸ εἶχε μεταφραστῆ στὰ ἐγγλέζικα ἀπὸ τὸν Morton Fullerton καὶ εἶταν ἔτοιμο νὰ παρασταθῆ στὸ θέατρο «Ἀλέξαντρος» τῆς Λόντρας, μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ γνωστοῦ συγγραφέα Ἐνρίκ Οὐόρτων, κ' ὕστερα στὴν Ἀμερική, κατὰ τὴ συμφωνία πού εἶχε κάμει ὁ Fullerton μὲ τὴν ἐταιρία Marbury. Μὰ ὅλα τούτα σταματήσανε, κατόπιν ἀπὸ τὴ φοβέρα τῆς Τούρκικης Πρεσβεΐας. Ὑστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη παραστάση στὸ Παρίσι, ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου τοῦ Saint Denys ζήτησε τὴ «Νέα Τουρκία» ἀπὸ τὸν Ἀθανασιάδη, γιὰ νὰ παχτεῖ ἐκεῖ. Οἱ ἐνέργειες τῆς Τούρκικης Πρεσβεΐας ἔκαμαν τὸ συγγραφέα νὰ τρέξει στὸ Saint Denys γιὰ νὰ σταματήσει τὶς παραστάσεις. Μὰ δὲν τὸν ἀκούσανε, μ' ὅλη τὴ μεσολάβηση τοῦ Μουνὲ Σουλύ, πού εἶχε πάει ἐκεῖ γιὰ νὰ ἰδεῖ τὴ φιλενάδα του Ζὰν Ρεμύ, σήμερὰ ἠθοποιοὶ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας», πού λάβαινε μέρος στὸ ἔργο, καὶ πού δὲν εἶχε προκάμει νὰ τὴν δῆι στὸ Παρίσι. Ἀπὸ τότες ὁ Ἀθανασιάδης δὲν πάτησε στὴ Μυτιλήνη, παρὰ ἀφοῦ τὸ νησι ἄλλαξε τὴν Τούρκικη μὲ τὴν Ἑλληνικὴ κυριαρχία. Ἡ «Νέα Τουρκία» δὲν πρόφτασε νὰ παχτεῖ παρὰ μόνο πέντε φορὲς.

Στὰ 1912 ὁ Ἀθανασιάδης τυπώνει στὸ Παρίσι τὴν πρώτη ποιητικὴ συλλογὴ «Οἱ μικρὲς ἐλεγείες» (Les petites Elegies) Τὸν τίτλο τοῦ βρῆκε ὁ Μιστρὰλ, ἀφοῦ πρῶτα τοῦ εἶχε προτείνει τὴν ἐπιγραφὴ «Cassolettes», μὰ πού ὁ νέος ποιητὴς τὴ βρῆκε ἀρρωστιάρικη καὶ λίγο ξιπασμένη. Ὁ ποιητικὸς κόσμος τῆς Γαλλίας δέχτηκε τὸ βιβλίον τοῦτο μὲ μεγάλη συγκατάβαση. Ἀπὸ τότες δημοσιευτήκανε ποιήματά του στὴ «Grande Revue», στὸ «Φιγκαρό», στὰ «Annales», ἐδῶ καὶ κεῖ. Τελευταῖα ἡ «Σύγχρονη Ἐπιθεώρηση» (Revue Contemporaine) τύπωσε μιὰ σειρά ἀπὸ νέα του τραγούδια : Chants de Mityléne καθὼς καὶ μιὰ μελέτη γιὰ τὸν ποιητὴ, γραμμένη ἀπὸ τὸν Ἐρνέστο Raynaud.

Ποιήματα τοῦ Ἀθανασιάδη ἀπαγγέλλονται συχνὰ στὸ Παρίσι. Οἱ ἐρμηνευτὲς τους εἶναι τὸ περισσότερο ἠθοποιοὶ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας». Στὸ θέατρο